

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

U 62/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Erasmus+ -ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034

Sivistysvaliokunnan kuuleminen 3.12.2025
Opetusneuvos Kaisu Piironen
Neuvotteleva virkamies Sanna Puura

Ohjelmaehdotuksen tavoitteet

- VN pitää oikeansuuntaisina esityksiä investointien lisäämiseksi etenkin osaajien liikkuvuuteen (Erasmus+), mutta myös koulutukseen, luoviin aloihin, demokratiaan ja eurooppalaisiin arvoihin ja tunnistaa näiden merkityksen kilpailukyvyllä ja kokonaisturvallisuudelle. (E 73/2025 vp)
- Euroopan komissio on esittänyt EU:n uudessa rahoituskehyksessä (2028–2034) merkittäviä lisäinvestointeja koulutukseen, nuorisoon, tutkimukseen ja urheiluun.
- Erasmus+ -ohjelmaehdotuksen tavoitteena on vahvistaa koulutusta, osaamista ja taitoja, jotka tukevat työllisyyttä, ammatillista kehitystä ja yksilön kasvua, sekä edistää kilpailukykyistä ja kestävästä yhteiskuntaa. Ohjelma vahvistaa eurooppalaista identiteettiä, aktiivista kansalaisuutta, solidaarisuutta ja yhteiskunnallista osallistumista, mikä vahvistaa yhteiskuntien resilienssiä ja kykyä vastata riskeihin.
- Ohjelman budjettia ehdotetaan kasvatettavaksi 40,8 miljardiin euroon, mikä olisi lähes 50 % enemmän kuin nykyisellä kaudella (26,2 mrd €).
- Todellinen kasvu olisi kuitenkin noin 35 %, kun huomioidaan inflaatio ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen yhdistäminen. Arviointi on osin kesken ohjelmaehdotusten uusien aloitteiden vuoksi.

Keskeistä ehdotuksessa

- Ohjelmarakenne: kaksi pilaria
 - oppimismahdollisuudet kaikille
 - kapasiteetin vahvistaminen
 - Ei sektori/ - astekohtaista budjettijakoa eikä seurantaindikaattoreita
 - Jäsenmaiden osallistumismahdollisuuksia ei kuvattu
- Eurooppalainen koulutusalue ja Osaamisunioni
 - Liikkuvuus keskiössä
 - Osittaisen liittymisen mahdollistaminen
 - Osallisuuden tukeminen ja osallistava lähestymistapa

Keskeistä ehdotuksessa – Suomen tavoitteet

Koulutus

Ohjelma tukisi opiskelijoiden, oppijoiden ja henkilöstön liikkuvuutta (korkea-aste, toinen aste, koulut, aikuiskoulutus, vaka-henkilöstö)

Ohjelma vahvistaisi osaajien ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuuksia (Erasmus+ stipendit, Erasmus Mundus- stipendit ja Jean Monnet- toimet)

Erityispanostuksia kuten Eurooppalaiset yliopistot, Ammatillisen koulutuksen huippuyksilöt, Eurooppalaiset opettaja-akatemioiden ja Eurooppalaiset kouluallianssit

- Erasmus-ohjelman kehittämistä on tärkeä jatkaa ja tulee varmistua, että ohjelman rahoitus on riittävä.

- Komission tulisi keskustella jäsenvaltioiden kanssa sen hallinnoiman ohjelmaosuuden toimeenpanosta ja yhteensovittamisesta, siten että löydetään riittävä tasapaino yhtäältä joustavuuden ja toisaalta ennakoitavuuden ja kurinalaisen budjetoinnin periaatteen välillä.
- Oikeusvaltioperiaatteen tulee säilyä Erasmus+-ohjelman keskeisenä kivijalkana.
- Temaattisten kärkien ja kasvusektorialojen osuuden ei tulisi nousta liian suureksi muiden alojen rinnalla.
- Hyvä, että ohjelman yhtenä painopisteenä on osallisuuden ja saavutettavuuden monipuolinen tukeminen.

Keskeistä ehdotuksessa – Suomen tavoitteet

Nuoriso

Ohjelma tukisi nuorten oppimiseen liittyvää liikkuvuutta, nuorten osallistumistoimintoja, nuorisotyöntekijöiden liikkuvuutta, vapaaehtoistoimintaa.

Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot yhdistettäisiin yhdeksi kokonaisuudeksi. Erasmus+ kattaisi jatkossa myös vapaaehtoistoiminnan, nuorten solidaarisuus-toiminnan ja humanitaarisen avun joukot.

- Säilytetään molempien ohjelmien vahvuudet ja huomioidaan nuorisosektorin moninaiset toimijat
- Ohjelman tulee tunnistaa nuorisosektorin rooli toimeenpanossa sekä vahvistaa nuorisotyön rakenteita ja kehittää sen laatua
- Mahdollistetaan edelleen paikallistason solidaarisuushankkeet ja nuorten osallistumishankkeet

Urheilu

Ohjelma tukisi urheilijoiden ja ruohonjuuritason urheilun parissa toimivien henkilöiden oppimiseen liittyvää liikkuvuutta ja urheiluhenkilöstön oppimiseen liittyvää liikkuvuutta.

Edunsaajaryhmien määrä kasvaisi, edunsaajaksi lisättäisiin urheilualan yhteistyöverkostot ja urheilijoiden liikkuvuusjaksot ulkomailla.

- Liikkuvuushankkeiden tulisi erityisesti edistää ruohonjuuritasolla toimivien valmentajien, henkilöstön sekä vapaaehtoisten mahdollisuuksia parantaa osaamistaan, pätevyyttään ja hankkia uusia taitoja